

**Hvorfor stempler du Ida som prostituert når Knut ikke kan være eksotisk danser?:
Kjønnsinformasjons effekt på menneskets sosiale persepsjon**

10038

PSY2900, Bacheloroppgave

Våren 2022, Trondheim

Jonathan Kim

Forord

Bacheloroppgaven du nå skal lese markerer siste steg for det treårige bachelorprogrammet i psykologi ved Norges Teknisk-naturvitenskapelige Universitet i Trondheim. Oppgaven utforsker stereotyper og sexisme hos norske studenter. Problemstillingen tar for seg sammenhengen mellom kjønnsinformasjon og dens effekt for aktivisering av stereotyper i relasjon til sexisme. Jeg valgte oppgaven da sosialpsykologi og samfunnets sexistiske holdninger personlig har vist seg som svært engasjerende tematikk.

Ideen for studiet gjennomført er utviklet av veileder og baserer seg på hans PhD. Litteratur benyttet i oppgaven er hentet fra pensumliste og litteratursøk gjort i google scholar, Psycnet og Sage journals. Jonathan Kim, professor ved Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet, har operert som veileder, gitt undervisning, kodet spørreundersøkelsen og gitt tilbakemeldinger for bachelorprogram PSY2900. Studentene på prosjektet har sammen stått ansvarlig for vurdering av elementer som inngår i studien, rekruttering av deltagere, utarbeiding av stimuli-lister og oversettelse av instruksjoner benyttet i studien. Mine egne bidrag for bacheloroppgaven besto av å utarbeide hypoteser, gjennomføre dataforberedelser og analyser, tilegne kunnskap gjennom relevant litteratur og produsere oppgaven lagt frem.

Avslutningsvis vil jeg takke programmets assistenter Stephanie Anne Paoli og Per Helge Haakstad Larsen for samtlige skrivekurs og teknologisk assistanse. En generell takk går til mine medelever for godt samarbeid og moralsk støtte gjennom skrivesperrer, frustrasjon, fortvilelse og fremgang. En siste takk til Oliwia Zurawka for en fullstendig gjennomlesing av oppgaven.

Bacheloroppgaven har vært krevende og tung, men har også ført til verdsettelse og bekreftelse for at psykologi var det rette vitenskapelige feltet for meg.

Bacheloroppgaven er skrevet i henhold til Publication Manual of the American Psychological Association, (7th) edition (American Psychological association, 2020)

Sammendrag

For å undersøke kongruenseffekten, og det potensielle mannlige bias kjønnsinformasjons har på et individs persepsjon, i oppfatning om en person «passer» i en bestemt kjønnsstereotypisk yrkesrolle ble det utført en kompleks Two-alternative forced choice task. For å undersøke forholdet mellom den stereotypiske effekten vist i utvalget og sexistiske holdninger implementerte studien en ambivalent sexistisk spørreundersøkelse. Resultatene fra studien indikerer at det foreligger høyere positiv respons for kongruente paringer enn inkongruente paringer. Til tross for dette responderer ikke deltagerne raskere til kongruente par. Da responstid blir benyttet som et mål for implisitte holdninger kan resultatet indikere at deltagerne anser alle yrkesrollene presentert som kjønnsnøytrale. Responsen deltagerne avgir kan dermed bety at deltagerne responderer i henhold til samfunnets holdninger fremfor sine egne. Effektene funnet i studien indikerer at det ikke eksisterer et mannlige bias for kategorisering av yrker. Utvalget viser derimot et feminint bias. En mulig forklaring for funnet er at likestillingsdebatten har brakt frem viktigheten av å la kvinner gå inn i flere mannsdominerte yrker, men et manglende fokus på å få menn inn i feminint dominerende yrker. Utvalget viser ingen signifikant sammenheng mellom ambivalente sexistiske holdninger og stereotypiske holdninger. Implikasjon av funnene er diskutert.

I dagens samfunn besitter kvinner stadig flere lederstillinger og går stadig inn i flere mannsdominerte yrker. Mennesker er mer bevisste over deres overgeneraliseringer av kjønn og hvordan disse ikke nødvendigvis representerer et reelt bilde av virkeligheten. På overflaten ses verden å jevne ut de historiske forskjellene som har ført til undertrykkelse av kvinner og urealistiske forventninger til menn. Til tross for dette preges det moderne samfunnet av subtil og til en viss grad positiv sexisme og stereotypiske effekter som skaper skiller mellom kjønn, for ikke å snakke om vektlegging av binært kjønn.

Sosial persepsjon kan omtales som prosessen i et menneske som oppstår ved å tenke og reflektere over andre mennesker. Den sosiale persepsjonen rommer andre menneskers egenskaper, kvaliteter og indre tilstander (Morrison & Bellack, 1981) og er sentral for menneskers virkelighetsoppfatning. Mange av komponentene i sosial persepsjon oppstår som et resultat narrative historier vi blir fortalt og forteller oss selv. Med ønske om å forstå seg selv måler mennesker seg opp mot disse fortellingene og koder dem som nøkkelkonsepter i sine sosiale skjemaer og stereotyper. Skjemaene og stereotypene bærer preg av kultur, språk, erfaringer og samspill som alle påvirker perspektivet for de narrative historiene. På denne måten kan en få innblikk i hvordan menneskets virkelighetsoppfatning bærer preg av menneskets plass i samfunnet og hvordan oppfatningen kan differensiere individer imellom.

Studien ble designet for å undersøke sammenhengen mellom kjønnsinformasjon og dens aktivering av stereotypiske holdninger for å kartlegge utvalgets respons til kongruente paringer, forekomst av maskulin partiskhet og grad av sexistiske holdninger. I sin tur vil introduksjonen presentere sosiale skjemaer og deres påvirkning for sosial persepsjon gjennom språk, for deretter å diskutere ulike stereotyper, i relasjon til sosial rolleteori, etterfulgt av kjønnsstereotyper og kjønnsstereotypiske yrkers relasjon til fordommer og sexisme. Avslutningsvis vil oppgaven presentere forskningsdesignets teoretiske elementer og knytte teori til problemstilling og hypoteser.

Sosiale skjemaer

Skjemaer er komplekse sammensetninger av abstrakte strukturer som legger rammer for menneskers oppfatning av virkeligheten (James et al., 2004, s. 370). Sosiale skjemaer oppstår gjennom interaksjon og refererer spesifikt til et individs kunnskap om sosiale rammer og konsepter, samt deres relasjoner til hverandre (Kuehe, 1962). Aktiveringen av sosiale skjemaer skjer på få millisekunder og kombineres med kunnskap hentet fra andre kognitive strukturer (Gilovich, 2018, s. 121-122). Den skjematiske utviklingen som danner grunnlaget for sosiale skjemaer er en utviklingsprosess som følger individet gjennom livet. Som et

resultat av at utviklingen skjer i interaksjoner med andre mennesker reflekterer sosiale skjemaer i stor grad de kulturelle holdningene som står sentralt i samfunnet individet vokser opp. Sosiale skjemaer kan på denne måten vise store variasjoner som en konsekvens av miljøet individet befinner seg i.

Språk og sosiale skjemaer

En grunnpilar i mennesker kommunikasjon er språk. Etersom menneskers sosiale skjemaer dannes i interaksjon med andre mennesker utgjør språk en viktig komponent for mennesker oppfatning og fortolkning av omverden. Innad mediumet språk finnes det større og mindre variasjoner av struktur som differensierer basert på språket. En målbar struktur som eksisterer i varierende grad innad ulike språk, er språkets kjønnsbetinging (Eng., Genderisation). Med utgangspunkt i sosiale skjemaer kan en se hvordan språkets perseptuelle og sosiale påvirkninger kan bidra til fremtredende kjønnskategoriseringer i samfunnet. De siste tiårene har det sosial-kognitive forskningsfeltet rettet fokus mot samspillet mellom grammatikk og sosial persepsjon, i form av stereotyper, for å undersøke effekten språk har for mennesker tolkning og kategoriseringer av omverden (Banaji & Hardin, 1996; Gabriel & Gygax 2008; Kim et al., 2019, Misersky et al., 2014).

Norsk blir ansett som et semi-kjønnet språk på grunnlag av språkets relasjon mellom substantiv og kjønn. I det norske språk benytter kun noen av substantivene kjønnsmerkerte assosiasjoner, da det har blitt innført en språkpolitikk for kjønnsnøytralisering. Kjønnsnøytraleringen har medført at tidligere hankjønnsmerkerte rollesubstantiv nå blir benyttet som kjønnsnøytrale rollesubstantiv (Kim et al., 2019, s. 38). Forskning gjennomført av Gabriel & Gygax (2008) på den grammatiske effekten i det norske språk indikerer at det eksisterer etter-effekter av historisk kjønnsbestemte substantiv som resulterer i et mannlig bias. Med utgangspunkt i forskningen kan en i større grad få en forståelse for hvordan språket kan ha påvirkning for individets tanker og holdninger knyttet til kjønn.

Stereotyper

Sosiale stereotyper kan omtales som en tro om at en bestemt sosial gruppe karakteriseres av og besitter ulike egenskaper og atferdsmønstre (Locksley et al., 1982). De ulike sosiale stereotypene mennesker besitter tillater dem å raskt trekke slutninger om et individ tilhører en bestemt sosial gruppe. Fiske og Stevens (1993) legger frem av stereotyper besitter to komponenter, deskriptive og preskriptive, som danner grunnlaget for mennesket oppfatning av stereotypen. Den deskriptive komponenten tar for seg ulike karakteristikk,

roller og handlinger som karakteriserer individene i den sosiale gruppen, eksempelvis at mødre er omsorgspersoner og tar vare på andre. Den preskriptive komponenten tar for seg atferd personen anser at menneskene i den sosiale gruppen vil confirmere til, eksempelvis at mødre skal vise omsorg. Mennesker som opptrer inkongruent (atferd som ikke er i tråd med stereotypen) med de deskriptive og preskriptive komponentene kan ende i en motreaksjonseffekt (Eng., Backlash) som kan medføre både sosial og økonomisk straff (Rudman, 1998, s. 629). Kjønnkongruent atferd (atferd i tråd med stereotypen) er derimot foretrukket og anses som sosialt ønskelig.

De sosiale stereotypene, på lik linje som de sosiale skjemaene, oppstår som et resultat av sosiale interaksjoner. Den sosiale læringsprosessen medfører at stereotypene blir videreført fra generasjon til generasjon, og er både tids og stedsbetenget. En direkte konsekvens av denne læringsprosessen er problematikken rundt avlæring av stereotypene. Som et resultat av kryss-generasjonslæring blir informasjonen fundamental og inngår i samfunnets sosiale tro. Til tross for dette eksisterer det historiske eksempler som viser at stereotypene kan forandre seg over tid. Et historisk eksempel som godt reflekterer dette er hvordan feltet koding tidligere var en kvinnejobb av lav status, men som i dagens samfunn er et mannsdominerende yrke av høy profil. På individnivå opererer stereotypene mer fleksibelt, noe som tillater personlige erfaringer, og tilegnet informasjon, å transformere individets stereotyper, slik de kan transformere individets sosiale skjemaer.

Stereotyper er ikke kun rettet utover. Som mennesker plasserer og kartlegger sin omverden gjennom stereotyper vender også mennesker stereotypene innover for å kategorisere seg selv. Selv-stereotyping (Eng., Self stereotyping) refererer til prosessen som oppstår når et individ knytter karakteristikk assosiert med sin inn-gruppe til sitt selv-konsept (Sinclair et al., 2006, s. 529). Ved å binde sitt selv-konsept til sine inn-grupper kan det oppstå en over-generaliseringseffekt som skaper polariserende oppfatninger om likheter og forskjeller mellom inn- og utgrupper (Brewer, 1979, s. 308-309).

Sosial rolleteori

Sosial rolleteori legger frem at stereotyper er en konsekvens av roller mennesker ses å oppfylle (Eagly, 1987). Tanken er at mennesker besitter egenskaper som kommer til syne i ulike roller. På denne måten danner det seg over tid en formening om hvilke egenskaper stereotypiske roller besitter, i tillegg til kjønnsfordelingen innad i rollen. Den persiperte kjønnsfordelingen i ulike roller danner grunnlaget for kjønnsstereotyper. En oppfatning av kvinnelig overvekt i en rolle tilskriver egenskapene assosiert med rollen feminine trekk og en

rolle med persipert overvekt av menn tilskrives de assosierte rolle-egenskaper til maskuline trekk. I en prospektiv studie gjennomført av Abele (2003) ble det undersøkt kjønnsassosiasjonen til individualistiske (Eng., Agentic) og gruppeorienterte (Eng., Communal) trekk. Forskningen viste at individualistiske trekk ble ansett som maskuline og gruppeorienterte trekk ble ansett som feminine. I tråd med sosial rolleteori kan en argumentere for at de individualistiske trekk anses som maskuline og gruppeorienterte trekk anses som feminine fordi kvinner og menn ses å vise disse trekkene. I relasjon til selvstereotypering kan en se hvordan et individ vil kunne assosiere seg med en rolle basert på de ulike karakteristikkene som assosieres med rollen, men også ut ifra den tilskrevne kjønnsfordelingen knyttet til rollen.

Menneskers bedømmelse av hvilke mennesker som oppfyller ulike roller er også preget av deres egen relasjon til gruppene. Begrepene, inn-gruppe og ut-gruppe, blir brukt for å beskrive et individs persiperte assosiasjon til en gruppe (Gilovich, 2018, s. 389-390). En persons relasjon til en gruppe har markant betydning for deres vurdering av gruppen. Generelt viser mennesker tendenser til å generalisere atferd og personlighetstrekk de allerede anser som typisk for gruppens atferd. Ut-gruppe homogenitetseffekt refererer til menneskers antakelser om at likheter innad i gruppen er mye større for ut-grupper enn inn-grupper (Gilovich, 2018, s. 390). Denne overgeneraliseringseffekten av ut-grupper resulterer i simple representasjoner av ut-gruppen, samtidig som den legger vekt på hvor stor variasjon det finnes for deres egen inn-gruppe. På denne måten kan vi se hvordan individer viser partiskhet ved kategorisering av ulike sosiale roller.

Kjønnsstereotyper

Kjønnsstereotyper kan beskrives som forventede attributter hos et individ, kun basert på deres kjønn (Ashmore & Del Boca, 1979, s. 219). Kjønnsstereotyper er i høy grad preskriptive (Eagly, 1987). Det vil si at det foreligger klare forventninger til atferd de ulike kjønnene burde føye seg etter. Kjønnsstereotyper er nært knyttet til menneskers syn på tradisjonelle sosiale roller i tillegg til maktbalansen mellom mann og kvinne (Prentice & Carranza, 2002). På grunnlag av dette kan det være viktig å merke seg at synet på en passende rolle og karakteristikk et kjønn skal besitte varierer markant på tvers av kultur (Alesina et al., 2013). Den høye graden av preskriptiv kvalitet medfører at kjønnsinkongruent atferd i stor grad blir ansett som sosialt uønsket, og kan i ulike tilfeller resultere i straff (Harrison et al., 2012).

I relasjon til selv-stereotypering kan en trekke slutninger om at de ulike kjønnene vil føye seg etter preskriptive karakteristikk for kjønn de identifiserer seg som, og at dette vil skape en positiv feedback loop som sterkere assosierer karakteristikkene til kjønn. Ved å se dette i sammenheng av sosial rolleteori og teori lagt frem om inkongruent atferd kan en i tillegg trekke paralleller til at menneskers i større grad vil assosiere seg med roller som tillater dem å opptre kjønnskongruent. Deres assosiasjon til rollen skaper en in-gruppe effekt som kan resultere i en positiv fremstilling av gruppen.

Yrkesstereotyper

Yrkesstereotyper kan omtales som en tro om at bestemte yrker karakteriseres av og besitter ulike egenskaper og atferdsmønstre (Glick et al., 1995). Yrkeskongruent atferd omtaler atferd som anses å være nødvendig for å kategorisere et individ innenfor yrkesstereotypen. Yrkesinkongruent atferd er derimot atferd som strider med yrkesstereotypen. Ved å opptre på en inkongruent måte i henhold til yrkesstereotypen kan individet bli oppfattet som uprofesjonelt eller som en person med lite kompetanse i sitt arbeid. Inkongruent yrkesatferd kan dermed resultere i sanksjoner eller økonomiske konsekvenser knyttet til deres arbeid.

I relasjon til sosial rolleteori kan en forstå et yrke som en sosial rolle bygget opp av egenskaper som kommer til syne i det bestemte yrket. Yrket i seg selv vil på denne måten tiltrekke seg individer som besitter egenskaper og personlighetstrekk knyttet til yrkesstereotypen. Kombinasjonen av egenskapene knyttet til yrket og mennesker med egenskapene som går inn i yrket er med på å styrke stereotypen til det spesifikke yrket.

Kjønnsbestemte yrkesstereotyper

Kjønnsbestemte yrkesstereotyper baserer seg på en stereotypering på to nivå og kan anses som forventningene til et individ basert på både kjønn og deres yrke. I relasjon til sosial rolleteori kan en legge frem at feminine yrkesstereotyper tilskrives feminine egenskaper og har en kjønnsfordeling med høyere kvinnelige ansatte, fordi kvinner ses å oppfylle disse rollene. På lik linje kan en legge frem at mannsdominerte yrkesstereotyper tilskrives maskuline egenskaper og bærer preg av flere mannlige ansatte, fordi menn ses å fylle denne rollen. Ettersom kjønnsbestemte yrkesstereotyper opererer på to nivå, kjønnsstereotyp og yrkesstereotyp, vil kongruent atferd kreve at individet oppfyller egenskapene for begge stereotypene. Dersom individet opptre delvis kongruent, i tråd med enten kjønnsstereotypen eller yrkesstereotypen, vil personen anses som delvis sosialt ønskelig. Dersom personen

derimot opptrer inkongruent for både kjønnsstereotypen og yrkesstereotypen vil personen anses som sosialt uønsket. Forskning som utforsker respons for kjønnsstereotypisk kongruent og inkongruent atferd viser at det foreligger klare forventninger til hvordan menn og kvinner kan opptre, i tillegg til konsekvensene inkongruent atferd medfører. Forskning har demonstrert at det foreligger utbredte sammenhenger mellom kvinner i maskuline domener og fordommer til kvinner i disse yrkene (Eagly & Mladinic, 1994). Forskningen skildrer hvordan å tre inn i et manndominerende yrke som kvinne kan medføre sosial uønskelighet da å være kvinne i seg selv strider med representasjonen mennesker har om prototypen for yrket.

Sexisme

Sexisme vil i teksten defineres som et individs holdninger, tro og atferd som uttrykker negative vurderinger av individer, kun basert på deres kjønn. I tillegg til individer som støtter ulik status for kvinner og menn (Albee, 1981, s. 20). Sexistisk ideologi er kulturelle, og i større eller mindre grad systematiske, oppfatninger som arbeider få å rettferdiggjøre konvensjonelle kjønnsroller (Glick & Fiske, 1996). I hvor stor grad mennesker adapterer disse holdningene varierer på individnivå. Ambivalente sexistiske holdninger er et mål på sexisme som tar for seg to komponenter, fiendtlig sexisme og velvillig sexisme (Glick & Fiske, 1996). Fiendtlig sexisme rommer all form for sexisme som anses som antipatisk overfor et annet menneske, eksempelvis antakelsen om at en mann er bedre egnet enn en kvinne til å besitte lederstillinger. Velvillig seksisme rommer sexisme som har en subjektiv positiv orientering overfor kvinner, eksempelvis at kvinner skal beskyttes av menn (Gilovich, 2018, s. 365).

Ved å reflektere over forholdet mellom stereotyper og fordommer kan en i større grad forstå hvordan sexisme kan oppstå som et resultat av kjønnsstereotyper. Sexisme kan ses på som en funksjon et individ tar i bruk for å rasjonalisere sine fordommer overfor andre grupper (Devine, 1989). Stereotyper er mentale snarveier som gir mennesker informasjon om egenskaper og atferdsmønstre innenfor bestemte grupper (Gilovich, 2018, s.34). Den generelle informasjonen stereotyper baserer seg på kan ses på som grobunn for fordommer (Allport, 1954). På denne måten kan en se hvordan kjønnsstereotyper danner grunnlaget for fordommer relatert til kjønn, sexisme. Kategoriseringen av deskriptive og preskriptive komponenter av kjønnsstereotyper har bevist seg å være nyttig i analyseringen av kjønnsdiskriminering. Den preskriptive komponenten anses å føre til diskriminering dersom det oppfattes at en kvinne, eller mann, har opptrådd inkongruent i henhold til preskriptive aspekter av kjønnsstereotypen (Burgess & Borgida, 1999). Sexisme, i form av diskriminering, kan dermed bli benyttet som et middel for å sanksjonere inkongruent kjønnsstereotypisk

atferd. I tillegg til dette antyder flere forskere at kulturelt utbredte kjønnsstereotyper kan ses å eksistere som en rasjonalisering av kjønnsulikheter i samfunnet (Eagly & Mladinic, 1994; Glick & Fiske, 2001; Hoffman & Hurst, 1990; Jost, & Kay, 2005; Rudman & Kilianski, 2000).

Relasjon mellom sosiale skjemaer, stereotyper og sexisme

De sosiale stereotypene er ikke en direkte representasjon av hvordan mennesker opererer i den virkelige verden. Stereotypene bærer preg av fordommer og overgeneraliseringseffekter som skaper polariserende vurderinger av grupperes likheter og ulikheter. Med utgangspunkt i sosial rolleteori kan en forså hvordan kombinasjonen av egenskapene knyttet til yrker, og mennesker med egenskapene som går inn i yrkene, er med på å styrke stereotypen knyttet til ulike yrker. Gjennom selv-stereotypering kan en i større grad forså hvordan mennesker legger rammer for sine karakteristikk og handlinger ut ifra deres kobling mellom selvkonsept og kjønnsstereotyper. Sammenlagt legger assosiasjonene og beslutningene vi trekker gjennom disse konseptene føringer for hvordan vi tolker vår omverden. Ved avgjørelser om ulike mennesker passer inn i ulike roller tar vi i bruk de sosiale skjemaene og stereotypene for så å anvende disse på en måte som skaper størst opplevelse av kongruens. Forskning på ulike aldersgrupper, gjennomført av Siyanova-Chanturia og kollegaer (2015), viser hvordan individer i alle aldre reagerer raskere og mer positivt til kongruent kjønnsinformasjon. Med utgangspunkt i denne argumentasjonen og tidligere forskning kan en trekke slutninger om at mennesker gjennomfører bedømmer basert på lærte samfunnstanker om hvilke personer som passer i en rolle og hvilke egenskaper de ulike rollene besitter. Det kan være viktig og fortsatt merke seg at avgjørelsene i tillegg kan bære preg av individets selv-stereotypering i tillegg til grammatiske og historiske effekter som påvirkende faktorer innenfor stereotypene.

I denne studien

Studien ble gjennomført på deltageres morsmål, norsk, og besto av tre ulike designkomponenter i tillegg til demografiske spørsmål for å kartlegge utvalget. Forskningsdesignene benyttet er: En kognitiv two-alternative forced choice oppgave, en implisitt assosiasjonstest (IAT) og et ambivalent sexisme spørreskjema (ASI).

Målgruppen benyttet studenter i aldersgruppen 18-30 med norsk morsmål. Det norske språk er kategorisert som semi-kjønn og vil derfor kunne utvise en effekt hos utvalget. I kombinasjon med dette beveger det norske samfunn seg hyppig mot likestilling med flere

tiltak satt inn for å fremme åpenhet rundt både utdanning og yrkesvalg. Disse tiltakene kan bidra til mindre differanser mellom kjønnsstereotypene.

En forced choice oppgave refererer til et design hvor individet blir presentert for stimuli, med mål om å respondere til et av flere svaralternativer i et spørreskjema (Lavrakas, 2008). Two-alternative forced choice task (2AFCT) presenterer deltageren for stimuli med spesifikt to respons-alternativer å velge mellom. Studien har benyttet en 2AFCT av sorten ja/nei oppgave hvor deltager blir instruert til å bedømme korrektheten av stimuli presentert. Spesifikt for studien vil deltagerens respons (ja/nei) bli brukt som et eksplisitt mål på deltagerens stereotypiske holdninger. Deltagerens responstid vil derimot bli brukt som et implisitt mål på stereotypiske holdninger.

En implisitt assosiasjonstest er en databasert test som måler differensierende assosiasjoner i henhold til to ulike konsepter som besitter attributter (Greenwald et al., 1998). I en IAT avgjør individet to konsepter. Individet blir først presentert for de to konseptene i en to-valgs oppgave og deretter presentert for en oppgave hvor de skal vurdere attributter for videre å kombinere kategoriene og reversert kombinerte kategoriene. Testen gir et estimat rundt deltagerens implisitte holdninger basert på responstid. Kortere responstid anses som sterkere assosiasjoner og lavere responstid ses på som et resultat av svakere assosiasjoner, da individet bruker lengre avgjørelsestid der refleksjon er nødvendig. IAT kan benyttes til å måle ulike implisitte holdninger. Spesifikt for studien ble det benyttet en sexisme fokusert IAT.

Det ble trukket en avgjørelse innad medlemmene i bachelorprogram PSY2900 om å implementere Short ambivalent sexism inventory utviklet av Glick og Fiske (1996). ASI er et spørreskjema bestående av påstander som har som hensikt å avdekke og måle fiendtlig og velvillig sexisme, i tillegg til forholdet mellom de to målene som utgjør et mål for ambivalent sexisme. Studien benyttet den korte og norske oversatte versjonen av ASI, utviklet av Bendixen og Kennair (2017). Det ble gjennomført en vurdering om Ambivalence Toward Men Inventory (AMI) skulle inkluderes i studien, men av tidsmessige årsaker for deltagerne ble det konkludert med-å utelukke AMI spørreskjemaet.

Problemstilling og hypoteser

Studien ble designet for å undersøke sammenhengen mellom kjønnsinformasjon og dens aktivering av stereotypiske holdninger, for å kartlegge utvalgets respons til kongruente paringer, forekomst av maskulin partiskhet og grad av sexistiske holdninger. Med henhold i sosial rolleteori kan en legge frem at kjønnsstereotyper er en konsekvens av roller menn og kvinner ses å oppfylle. Basert på teori lagt frem vil en kunne argumentere for at mennesker

naturlig vil respondere raskere og mer positivt til kjønnskongruente paringer. Med henhold i argumentasjon legger Hypotese1 (H_1) frem at deltagerne vil respondere mer positivt og raskere til kjønnsstereotypiske paringer med kongruens. Responsen og responstiden målt vil bli hentet ut fra data i 2AFCT. Teori om stereotypers funksjoner knyttet til historiske og grammatiske effekter funnet i det norske språk argumenterer i Hypotese2 (H_2) for at det foreligger et implisitt og eksplisitt maskulint bias for yrker. For å undersøke hypotesen vil det implisitte bias baseres på deltagers responstid og det eksplisitte bias vil baseres på deltagers respons innenfor 2AFCT. Teori angående forholdet rundt stereotyper og sexisme indikerer at sexisme oppstår som en konsekvens av kjønnsstereotyper. I relasjon til argumentasjonen lagt frem vil Hypotese3 (H_3) legge frem at høy grad av sexistiske holdninger korrelerer positivt med hyppigere aktivering av stereotypiske holdninger. For å undersøke hypotesen vil stereotypiske holdninger trekkes ut fra 2AFCT og sexistiske holdninger vil utgjøre deltagers ambivalent sexist-score hentet fra ASI.

Metode

Deltagere

Totalt deltok 44 individer i studien. Av disse utgjorde 75% av utvalget kvinner, $N = 33$, og 25% av utvalget menn, $N = 11$. Gjennomsnittsalderen for utvalget var 24år, $SD = 7.18$. Studien som ble gjennomført baserte seg i rekrutteringsprosessen på tre kriterier. Deltager skulle (1) ha norsk som morsmål, (2) være i aldersgruppen 18-30 og (3) være student. Studentene i bachelorprogram PSY2900 har kollektivt rekruttert deltagere, som har medført at flere rekrutteringsmetoder har blitt benyttet. Store deler av rekrutteringen er gjennom direkte rekruttering hvor venner og bekjente er blitt kontaktet i person eller over nettet. Grunnet naturen av rekrutteringsmetoden har utvalget resultert i et bekvemmelighetsutvalg.

Materiell og forskningsdesign

Studien ble bygd opp av en demografisk undersøkelse i tillegg til tre hovedelementer, Two-alternative forced choice task, Implisitt assosiation test og Ambivalent sexism inventory. Den demografiske undersøkelsen ble implementert for å kartlegge informasjon brukt i eksklusjonskriteriene. Two-alternative forced choice task (2AFCT) ble inkludert i studien for å undersøke deltagerens sosiale persepsjon gjennom ulike stimuli presentert. Implisitt assosiation test (IAT) ble inkludert for å undersøke implisitte sexistiske holdninger. Avslutningsvis ble Ambivalent sexism inventory (ASI) implementert for å måle fiendtlig og velvillig sexisme. Utformingen av spørreskjemaet og datainnsamling benyttet i forskningen

ble kodet og utviklet i programmet PsyToolkit (Stoet, 2010, 2017). Grunnet den usikre risikoen knyttet til pandemien ble det gjort en vurdering som konkluderte i at det ville være hensiktsmessig å gjennomføre datainnsamling digitalt fremfor fysisk. Som et resultat av denne vurderingen kan ikke eksperimentet kontrollere for ytre variabler i form av hardware og software, og deres eventuelle påvirkninger for deltagers resultat.

Two-alternative forced choice

Under Two-alternative forced choice task blir deltageren presentert for en stimuli og får i oppgave å svare ja eller nei. Spesifikt for denne studien blir deltager presentert for ulike parringer av navn, familiære roller, yrker og kjønnsbestemte roller, med mål om å vurdere om personen kan tilhører en bestemt rolle. Deltagerens oppgave er å avgjøre om [navn] kan være [rollesubstantiv] og om [familiær rolle] kan være [rollesubstantiv]. Designet blir brukt får å undersøke et individs reaksjon til stimuli gjennom deres valgmønster og responstid. Deltagerne ble totalt presentert for 730 paringer gjennom to blokker, hvorav 10 paringer var prøveparinger, 432 var eksperimentelle grupperinger og resterende 288 utgjorde grupperinger med kjønnsbestemte roller.

Implisitt Association test

Implisitt assosiation task ble inkludert for å undersøke implisitte sexistiske holdninger. Målet blir gjort ved å undersøke deltagers assosiasjoner til ordparinger mellom seks fornavn og 12 evalueringsord i form av gruppeorienterte (Eng., Agentic) eller individualistiske (Eng., Individual) adjektiv. IAT benyttet et mindre utvalg av navnene presentert i 2AFCT (Øttl, Unpub). De gruppeorienterte og individualistiske adjektivene som «støttende» og «selvforsynt» er hentet fra Rudman & Kilianski (2000).

Ambivalent sexisme spørreskjema

Ambivalent sexisme spørreskjema ble inkludert for å undersøke sexistiske holdninger. Målet ble gjort ved at deltager besvarer et spørreskjema bestående av tolv påstander og rangerer sin respons med utgangspunkt i hvor enig de er i påstanden. Responsalternativene er operasjonalisert i en fempunkts Likert skala. Studien benyttet den norske kortversjonen av ASI (Bendixen & Kennair, 2017; Se Appendix A1 for spørreskjema).

Stimuli

Two-alternative forced choice opsjonen av eksperimentet benyttet fire ulike kategorier for spesifikk stimuli: fornavn, familiære roller, yrkesroller og fyllelementer i form av semantisk kjønnsbestemte yrker. Fornavnene som ble benyttet i eksperimentet er basert på tidligere forskning av Øttl (Upublisert) som kartlagte norske fornavns stereotypikalitet gjennom responstid. Navnene anvendt i studien er valgt basert på rangeringsscore for å skape balanse mellom navnenes stereotypikalitet (se Appendix A2 for rangeringsscore). Totalt benyttet eksperimentet et utvalg av 12 navn, hvorav seks representerer kvinnelige navn (Nina, Anette, Mari, Sandra, Ida, Camilla) og resterende seks representerer mannlige navn (Espen, Mats, Knut, Geir, Robert, Jonas).

Det ble totalt presentert 12 familiære roller i undersøkelsen. Rollene ble utarbeidet i samarbeid med studentene i bachelorprogram PSY2900. Av de familiære rollene utgjorde seks roller mannlige familieroller (Fedre, brødre, sønner, onkler, fettere, nevøer) og seks roller representerte kvinnelige familieroller (Mødre, søstre, døtre, tanter, kusiner, nieser). I tillegg kategoriseres de familiære rollene inn i distanse og alder, basert på målgruppens demografiske kvaliteter. Distansekategoriseringen deler de familiære rollene inn i nær familie (eks., 'Mødre') og utvidet familie (eks., 'Onkler). Alderskategoriseringen deler familierollene inn i eldre, jevnaldrende og yngre roller (eks., 'Fedre', 'Brødre', 'Sønner').

Det ble totalt benyttet 36 ulike stereotypiske yrkesroller hvorav 12 yrker var feminine stereotypiske yrker, 12 var maskulint stereotypiske yrker og 12 var kjønnsnøytrale yrker. Yrkene er hentet fra forskning gjennomført Misersky og hans kollegaer (Misersky et al., 2014) som utviklet et mål på stereotypikalitet for yrker. Deres stereotypikalitetsmål strekker seg fra 0-1 hvor «0» representerer stereotypiske maskuline roller og «1» representerer feminint stereotypiske roller. Yrkesrollene som har en verdi rundt midten av skalaen representerer kjønnsnøytrale roller. De stereotypiske feminine yrkene hadde et gjennomsnittsmål på .81, de maskuline stereotypiske yrkene hadde et gjennomsnittsmål på .19 og de kjønnsnøytrale yrkene hadde et mål på .53. Yrkene er fordelt i to grupper (A og B) med mål om å benytte yrker med samme grad av stereotypikalitet (Se Appendix A3 for yrkers stereotypikalitetsmål).

De kjønnsbestemte rollene ble utarbeidet i samarbeid med studentene i bachelorprogram PSY2900. Totalt ble det benyttet 36 semantisk kjønnede roller, hvorav 18 elementer representerte eksplisitt feminine roller (eks., 'dronninger') og 18 elementer representerte eksplisitt maskuline roller (eks., 'konger') (se Appendix A4 for semantisk kjønnede roller). De kjønnsbestemte rollene ble presentert både med kongruens og

inkongruens slik at deltagerne ikke kunne adapterte et uniformt responsivt mønster. All stimuli under kategoriene yrkesroller, familiære roller og kjønnsbestemte roller er presenter i flertall for å understreke at studien ønsker å undersøke gruppetilhørighet.

Prosedyre

Forskningsprosjektet ble gjennomført i tråd med NESH sine retningslinjer i henhold til etisk forskning innenfor sosialvitenskap og humaniora og er godkjent av NDS med referansenummer 523093 (NESH, 2021). Deltagerne mottok spørreundersøkelsen gjennom elektronisk lenke som førte dem til startsidene for eksperimentet. På startsidene blir deltageren presentert med instruksjoner for eksperimentet, informasjon om behandlingen av dataen innsamlet, i tillegg til deltagerens informasjon om deres rettigheter i henhold til personvern. Avslutningsvis, på startsidene, blir de henvist til prosjektlederens e-post dersom de har spørsmål som strekker seg utover informasjonen som ble presentert. Deltager blir så spurt om informert samtykke til å bruke deres testresultater i studien. Dersom deltager samtykker blir de videreført til en side med demografiske spørsmål. De demografiske spørsmålene ble inkludert for å ekskludere individer som ikke befinner seg i målgruppen for den spesifikke forskningen. Spørsmålene kartlegger alder, kjønn, dominerende hånd og morsmål.

Etter de demografiske spørsmålene føres deltageren videre til Two-alternative forced choice task instruksjonene. 2AFCT benytter to ulike rekkefølgeversjoner, Versjon1 og Versjon2, som blir tilfeldig tildelt deltageren under spørreundersøkelsen. Alle deltager gjennomfører like mange paringer og versjonen vil kun indikere hvilken stimuli deltageren blir presentert med innledningsvis. Versjon1 benytter rekkefølgen: paringer med Navn – rollesubstantiv og deretter paringer med Familiær rolle – rollesubstantiv. Versjon2 benytter motsatt rekkefølge. Deltagerne mottar instruks om å plassere en pekefinger på «e»-knappen som vil representere nei og en pekefinger på «i»-knappen, som representere ja. De får så beskjed om at deres oppgave er å avgjøre så fort som mulig om [navn / familiær rolle] kan være en del av gruppen [rollesubstantiv]. Eksempelvis: kan [Mødre] være [strippere]. Deltagerne gjennomfører så en prøverunde som består av fem paringer. Etter prøverunden blir de informert om at de er i ferd med å gjennomføre hele forsøket. Deltageren trykker på «mellomrom» tasten for å begynne. Deltagerne gjennomfører så 360 paringer med navn/familiære roller og rollesubstantiv. Etter dette gjennomfører deltagerne en ny prøverunde med fem paringer og deretter 360 nye paringer med navn/familiær rolle og rollesubstantiv.

Det kommer så et nytt kartleggingsspørsmål hvor deltagerne besvarer om de er student for øyeblikket. Deltagerne blir så presentert for IAT testen og blir igjen bedt om å plassere pekefingerne på «i» og «e» knappen. «i» knappen representerer her kategorien til høyre og «e» representerer kategorien til venstre. Deltageren skal gjennom 5 blokker som varierer i innhold. Første blokk er en prøverunde hvor deltagerne skal kategorisere navn som dukker opp på skjermen som enten kvinnelige eller mannlige. IAT benytter to rekkefølgeversjoner som avgjør hvilken side kategoriene, kvinne og mann, havner på i blokk en og fire. I blokk to skal deltagerne kategorisere attributter som gruppeorienterte, som vises på venstre side, eller individualistisk, som vises på høyre side. I blokk tre skal deltagerne kategorisere seks navn og 12 attributter. De to kategoriene består av kvinne og gruppeorientert til venstre og mann og individualistisk til høyre. Blokk fire er lik som første blokk, men kategoriene mann og kvinne har byttet plass avhengig av versjon. I den siste blokken er oppgaven lik som i blokk tre, men navnene har byttet plass slik som praktisert i blokk fire. Deltagerne mottar fortløpende tilbakemelding på om deres svar var korrekt. Korrekte svar vises som en grønn hake og feil svar vises som et rødt kryss.

Avslutningsvis gjennomfører deltageren Ambivalent sexism spørreskjema hvor de blir presentert med et spørreskjema hvor de rangerer sin enighet i påstander på en skala fra null til fem, hvor fem representerer høyest grad av enighet.

Data forberedelser

Element for deltager deseleksjon

Før dataanalyse ble det gjennomført både en element-deseleksjon og en deltager deseleksjon. Det ble gjennomført en element-deseleksjon på grunnlag av responstid. All respons gitt før 300ms og etter 5000ms ble fjernet fra datasettet. Nedre grense for deseleksjonen bygger på forskning av Greenwald et al. (2003) som antyder at 300ms er det korteste tidsrommet mennesket er kapabel til å lese, forstå og respondere på kompleks stimuli. Øvre grense for deseleksjonen er satt for å fjerne responser som bærer preg av distraksjoner eller overbevissthet over respons i tråd med Rutter et al sin forskning (2020). Etter deseleksjonen av ugyldige elementer i responstid var det totalt 17170 elementer igjen i datamaterialet. Deseleksjonen utgjorde 9.7% av datamaterialet.

Deltager deseleksjon

Det ble satt tre kriterier innledningsvis for å begrense utvalget. Basert på eksklusjonskriteriene ble totalt 9 deltagere fjernet fra studien da de ikke hadde norsk som morsmål, $N = 2$, ikke var i aldersgruppen 18-30, $N = 1$, eller ikke hadde studentstatus, $N = 6$.

Det ble i tillegg gjennomført deltager deseleksjon på grunnlag av feilrespons. Dersom $\geq 50\%$ av deltagers respons var feilrespons, vil deltageren ekskluderes fra videre dataanalyse, $N = 2$. Feilrespons ble kalkulert ved å undersøke prosentandelen av feil svar for de kjønnsbestemte rollesubstantivene, med antakelsen om at et rett svar kan både være kongruente paringer med «ja» respons og inkongruente paringer er «nei» respons. Ekskluderings-kriteriet baserer seg på prinsippet om at en deltager kan oppnå 50% korrekte svar basert på sjansse fremfor bevisste beslutninger.

Det ble også gjennomført en deltager deseleksjon basert på responstid hvor deltagere ble ekskludert dersom over 10% av deltagerens elementer ble fjernet grunnet ugyldig resultat. Da hver deltager besitter 432 elementer, utgjør 10% av datasettet dermed en verdi av 43 elementer, og alle deltagere som besitter <389 elementer vil dermed ekskluderes fra videre analyse, $N = 8$. Eksklusjonen av datamateriale basert på responstid utgjorde 9.67% av den gjenværende dataen.

Avslutningsvis ble det gjennomført en vurdering for å avveie om deltager 39 skulle ekskluderes fra analyse. Deltageren brukte totalt 3156 minutter, noe som tilsier i overkant av to døgn. Informasjonen indikerer at deltageren ikke gjennomførte eksperimentet på en økt og anses derfor å ha gjennomført eksperimentet under andre betingelser enn resten av utvalget. Grunnet naturen av spørreskjema og behovet for like betingelser for alle deltagere vil det konkluderes med at det vil være hensiktsmessig å ekskludere deltager 39.

Det ble totalt ekskludert 19 deltagere fra studien. Ekskluderingen tilsier 43% av det totale utvalget. Etter datarensing og ekskludering vil resultatet av studien basere seg på et utvalg av 25 deltagere hvorav 13 deltagere gjennomførte Versjon 1 og 12 deltagere gjennomførte Versjon 2. Studien har en fordeling av 19 kvinner, som utgjør 76% av utvalget, og seks menn, som utgjør 24% av utvalget. Etter eksklusjonen ligger gjennomsnittsalder på 22.57år.

Resultat

Respons

Det ble utført en ANCOVA analyse for å undersøke kjønnsinformasjons påvirkning på rolleoppfatning. Analysen har som hensikt å undersøke eksplisitte holdninger knyttet til stereotypikalitet. Variabelen Respons vil derfor opptre som den avhengige variabelen og yrkeskjønn, elementkjønn og Elementtype ble satt som avhengige variabler. Ettersom eksperimentet var tidskrevende og kan ha vært påkjennende på deltagers oppmerksomhetsspann ble variabelen trialnummer ført opp som en kovarians i analysen for å sikre for effekten dette kan ha på deltagers respons.

ANCOVA-analysen med trialnummer som kovarians, $p < .01$, anslår at det finnes en liten signifikant effekt for variabelen yrkeskjønn, $F(2, 10703) = 99.27, p < .001$, partial $\eta^2 = .018$. Videre viser analysen at det i tillegg finnes en liten signifikant effekt i variabelen elementkjønn $F(1, 10703) = 14.84, p < .001$, partial $\eta^2 = .001$. To-veis interaksjonen mellom yrkeskjønn og elementkjønn viste en liten positiv signifikant effekt, $F(2, 10703) = 156.99, p < .001$, partial $\eta^2 = .028$. Av de resterende variablene testet viste ingen av interaksjonene signifikans.

Hovedeffekten yrkene hadde på respons viser at deltagerne responderte med høyest positiv svarprosent for nøytrale yrker, $mean = 99.1\%$, 95%CI [98.4%, 99.7%], sammenlignet med maskuline yrker, $mean = 95.9\%$, 95%CI [95.3%, 96.5%]; $MDiff = 3.2\%$, 95%CI [1.9%, 4.4%]. Analysen viser at det er lavest positiv svarprosent for feminine yrker, $mean = 92.5\%$, 95%CI [91.9%, 98.5%]. Den største differanse eksisterer mellom nøytrale og feminine yrker, $MDiff = 6.6\%$, 95%CI [5.2%, 7.8%]. Den minste differansen ligger mellom maskuline og feminine yrker, $MDiff = 3.4\%$, 95%CI [2.1%, 4.6%].

Ved å undersøke hovedeffekten av kjønnsselementene ser en at det foreligger høyere positiv respons for feminine navn og familiære roller, $mean = 96.6\%$, 95%CI [96%, 97.1%], sammenlignet med maskuline navn og familiære roller, $mean = 95.1\%$, 95%CI [94.6%, 95.6%]. Differansen mellom responsen viser at deltagerne i gjennomsnitt responderte 1.5% mer positivt ved feminine navn og familiære roller, $MDiff = 1.5\%$, 95%CI [0.4%, 2.5%].

Tabell 1 inkluderer gjennomsnittets svarprosenten for positiv respons ved ulike paringer av yrker og kjønnsselementer for to-veis interaksjonen. Ved å undersøke to-veis interaksjonen ser en at det finnes større grad av positive responser for feminint yrke paret med feminine navn og familiære roller fremfor, feminine yrker paret med maskuline navn og familiære roller, $MDiff = 10.1\%$, 95%CI [8.3%, 11.9%]. Videre ser en også at det foreligger større grad av positiv respons for maskuline yrker paret med maskuline navn og familiære roller, fremfor

maskuline yrker paret med feminine navn og familiære roller, $MDiff = 6.2\%$, 95%CI [4.4%, 8%]. Nøytrale yrker viste høyere positiv respons dersom paret med feminine navn og familiære roller, fremfor maskuline, $MDiff = 0.5\%$, 95%CI [-1.3%, 2.3%].

Tabell 1

To-veis interaksjon mellom variablene yrkeskjønn og Elementkjønn i 2AFCT

Yrkeskjønn	Elementkjønn	
	Kvinne	Mann
Maskulin	92.8 [91.9, 93.7]	99 [98.1, 99.9]
Feminin	97.6 [96.7, 98.5]	87.5 [86.6, 88.4]
Nøytral	99.3 [98.4, 100]	98.8 [97.9, 99.7]

Notat. Alle verdier oppgitt i tabell er i prosent. Tallene i klammetegn er målt på 95% konfidensintervall.

Responstid

Det ble gjennomført en ANCOVA for å undersøke deltagers stereotypiske holdninger basert på hastigheten de responderte. Variabelen Responstid vil derfor opptre som den avhengige variabelen og yrkeskjønn, elementkjønn og elementtype ble satt som avhengige variabler. Etersom eksperimentet var tidskrevende og kan ha vært påkjennende på deltagers oppmerksomhetsspann ble variabelen trialnummer ført opp som en kovarians i analysen for å sikre for effekten dette kan ha på deltagers reaksjonstid.

ANCOVA analysen med trialnummer som kovarians, $p < .01$, anslår at det finnes en liten signifikant effekt for variabelen elementtype, $F(1, 10256) = 198.84$, $p < .001$, partial $\eta^2 = .019$. Videre viser analysen at det i tillegg finnes en liten signifikant effekt i variabelen yrkeskjønn, $F(2, 10256) = 9.09$, $p < .001$, partial $\eta^2 = .002$. De resterende variablene og interaksjonene målt viser ikke signifikans og vil derfor ikke inkluderes for videre analyse.

Hovedeffekten yrkeskjønnene hadde på responstid viser at deltagerne responderte raskest til nøytrale yrker, $mean = 1103ms$, 95%CI [1083ms, 1124ms], etterfulgt av maskuline yrker, $mean = 1145ms$, 95%CI [1125ms, 1166ms]; $MDiff = 42ms$, 95%CI [1ms, 83ms]. Deltagerne responderte saktest til feminine yrker, $mean = 1165ms$, 95%CI [1144ms, 1186ms]. Den største differansen finner en mellom feminine og nøytrale yrker, $MDiff = 62ms$, 95%CI [21ms, 103ms]. Den minste differansen eksisterer mellom responstiden til maskuline yrker og feminine yrker, $MDiff = 20ms$, 95%CI, [-22ms, 61ms].

Hovedeffekten av elementtype viser at deltagerne responderte raskere dersom de ble presentert med navn, $mean = 1052ms$, 95%CI [1036ms, 1069ms], fremfor familiære roller, $mean = 1224ms$, 95%CI, [1207ms, 1240ms]; $MDiff = 171ms$, 95%CI [138ms, 205ms].

Korrelasjonsanalyse

Det ble gjennomført en korrelasjonsanalyse for å undersøke om det eksisterer en potensiell sammenheng mellom deltagers sexistiske holdninger og deres stereotypiske holdninger. Målet for sexistiske holdninger ble basert på deltagernes ambivalente sexisme-score som ble kalkulert ved å regne gjennomsnittet av fiendtlig og velvillige sexisme hentet fra ASI (Se Appendix B1 for utregning av sexistiske holdninger). Deltagerens stereotypiske holdninger ble regnet ut ved å undersøke deltagernes differanse mellom kongruent og inkongruente stereotypiske paringer (Se Appendix B2 for utregning av stereotypiske holdninger). Lavere verdier indikerer mindre grad av kjønnsstereotypiske holdninger og høyere verdier indikerer større grad av kjønnsstereotypiske holdninger.

Korrelasjonsanalysen inkluderte variablene ASI score og Stereotype gjennomsnitt som vist i Tabell 2. En korrelasjonsanalyse viste at det eksisterer en svak ikke-signifikant positiv korrelasjon mellom stereotypiske holdninger og deltagers ASI score, $R(23) = .26$, $p = .212$. Resultatet indikerer at det ikke foreligger en sammenheng mellom sexistiske holdninger og stereotypiske holdninger.

Tabell 2

Korrelasjon mellom stereotypiske og sexistiske holdninger (N = 25)

Variabel	1	2
1. ASIscore	-	.26
2. StereotypeMean		-

*Notat. * $p < .05$*

Diskusjon

Formålet med studien var å undersøke om kjønnsinformasjon assosiert med fornavnkjønn og familiære roller påvirker et individs oppfatning av om en person «passer» i en bestemt kjønnsstereotypisk yrkesrolle. Forskningen i studien kan være medvirkende til å rette fokus mot hvordan, og i hvilken grad, stereotypiske holdninger påvirker menneskets persepsjon. Formålet med forskningen var å undersøke mulige isolerte- og interaksjonseffekter for respons og responstid som kan indikere eksplisitte og implisitte mål for stereotypiske holdninger. For å undersøke problemstillingen: Eksisterer det signifikante implisitte og eksplisitte stereotypiske holdninger i relasjonene: fornavn, familiære roller og yrker? For så å utforske om hyppigere aktivisering av stereotypiske holdninger kan predikere høyere grad av ambivalente sexistiske holdninger. Med utgangspunkt i problemstillingene presentert er målet med studien å undersøke om det foreligger hyppigere og raskere (H₁); positive svarresponsen ved kongruente kjønnsstereotypiske paringer, (H₂); foreligger et maskulint bias for yrkesroller og om det (H₃) eksisterer en positiv korrelasjon mellom sexistiske og stereotypiske holdninger. Resultatene for respons-analysen og responstid-analysen gir delvis støtte til H₁. Resultatene funnet i interaksjonen, hoved-effektene på respons og responstid-analysene gir ikke støtte til H₂. Resultatene fra korrelasjonsanalysen indikerer ikke en signifikant korrelasjon mellom ASI-score og stereotypiske holdninger og medfører ikke støtte av H₃.

Diskusjon av H₁

Ved å undersøke to-veis interaksjonen for respons-analysen kan en trekke slutninger om at utvalget reagerer mer positivt dersom det foreligger kongruens i paringene. Deltagerne viste større tendenser til bekreftende respons dersom kjønnen på navn eller familiær rolle samsvarer med stereotypen av rollesubstantivet presentert. Differansen for kjønnsnøytrale yrker er betraktelig liten, noe som indikerer at utvalget anser de kjønnsnøytrale yrkene som relativt nøytrale. Resultatene gir støtte til H₁. Responstid-analysen gjennomført viste derimot ingen signifikante interaksjoner og gir ikke støtte til H₁. Sammenlagt viser resultatene fra respons og responstid analysen delvis støtte for H₁. Funnene fra studien stemmer delvis overens med tidligere forskning (Misersky et al., 2014; Siyanova-Chanturia et al., 2015) som oppdaget signifikant høyere svarprosent for positiv respons i tillegg til kortere responstid ved ulike kongruente paringer mellom kjønnsstereotypiske roller og familiære roller, enn ved inkongruente paringer.

Resultatene for respons indikerer at det foreligger en forventning til hvilke yrker som tilhører hvilket kjønn. H₁ er forankret i sosial rolleteori som legger frem at kjønnsstereotyper er en konsekvens av roller menn og kvinner ses å oppfylle, i kombinasjon med tanken om at bekreftende erfaringer medfører en positiv feedback loop. Resultatene gir støtte til tanken om at kjønnsstereotyper har en sentral plass i samfunnet og har en innvirkning for individers beslutninger rundt deres kategoriseringer av andre mennesker. Ikke signifikante interaksjoner for responstid indikerer at mennesker ikke trekker raskere beslutninger for kjønnskongrunete paringer enn for kjønnsinkongruente paringer. Funnet indikerer at mennesker underbevisst betrakter begge kjønn som passende for alle yrkesrollene, uavhengig av deres stereotypiske maskuline eller feminine stereotypikalitet. Til tross for at deres implisitte holdninger indikerer at yrker er kjønnsnøytrale responderer deltagerne i tråd med kulturelle stereotypet. Funnet kan indikere at mennesker har et større behov for å confirmere til sosiale idealer fremfor egne holdninger.

En mulig forklaring for misligholdet mellom studien og tidligere forskning for responstid kan tilskrives lengden av eksperimentet. Det ble anslått at eksperimentet ville ha en varighet på omlag 40 minutter. Varigheten av eksperimentet kan ha hatt innflytelse på deltagerne gjennom eksempelvis kjedsomhet eller kognitiv utmattelse. Forskning gjennomført av Siyanova-Chanturia og kollegaer (2015, s. 6) rapporterer at deltagere viser tendenser til å respondere med økt hastighet på tvers av eksperimentet. Grunnet eksperimentets natur vil det være forstandig å anta at denne effekten kan forekomme i studien, og ha effekt på deltageres responstid.

Resultatene funnet i studien, i samsvar med tidligere forskning, indikerer at mennesker påvirkes av spesifikke kjønnsstereotyper når de foretar vurderinger om sannsynligheten for at en person kan overholde en rolle. I praksis antyder dette at mennesker har et kjønns-bias for spesifikke roller men at biaset i større grad er en del av eksplisitte lærte sosialstrukturer fremfor implisitte holdninger.

Diskusjon av H₂

Hoved-effekten yrkene hadde på respons viser at den største differansen befinner seg mellom nøytrale yrker og feminine yrker. Det finnes en høyere positiv svarprosent for mannlige yrker sammenlignet med feminine, men differansen var på et svært lavt nivå, og kan sådan ikke generaliseres utenfor denne studien. Differansen mellom maskuline og feminine yrker i responstid er ikke signifikant og antyder at det ikke foreligger et maskulint bias.

Resultatene fra respons-analysen viser i tillegg at det finnes en høyere grad av positiv respons ved feminin kongruens fremfor ved maskulin kongruens. Deltagerne viste større tendenser til å respondere positivt dersom det kjønnsnøytrale rollesubstantivet ble presentert med et feminint navn eller familiær rolle fremfor maskuline navn og familiære roller. Disse resultatene taler i motsetning til hypotesen for et feminint-bias i utvalget.

Resultatene fra analysen er ikke i samsvar med forskning gjennomført av Gabriel og Gygax (2008), som fant et maskulint bias ved å undersøke deltageres respons til nøytrale yrker. H_3 er forankret i tanken om at mennesker med norsk morsmål bærer et preg av det semi-kjønnete språket når det kom til avgjørelsen om en person kan besitte en bestemt yrkesrolle. En naturlig forklaring for resultatet kan være utvalgets aldersgruppe. Utvalget befant seg i aldersgruppen 18-30 og som et resultat av dette kan deltagerne ha vokst opp med de maskuline rolle-substantivene som allerede nøytrale substantiv, fremfor å være en del av tidsepoken som bærer preg av språkreformen.

Etter deltager delseleksjonen besto utvalget av betraktelig flere kvinner enn menn. Studien i seg selv legger ikke vekt på kjønnsforskjeller innad i målgruppen. Til tross for dette kan datamateriale bære preg av skjevfordelingen som kan ha utslag på resultatene. En sammensetning av flere hundre studier viser at det finnes en systematisk sammenheng mellom folks oppfatning av egne egenskaper og deres estimer av mennesker i befolkningen som deler disse egenskapene (Ross et al., 1977). Den gjennomsnittlige responsen gitt i studien kan derfor bære preg av kvinners selv-stereotypering og inn-gruppe bias knyttet til kjønn. Respons kan derfor være påvirket av kvinnelige deltageres vurdering av egen kapasitet til å passe inn en yrkesrolle. På denne måten kan skjevfordelingen av kjønn hatt uttelling på studiens resultater.

Diskusjon av H_3

En korrelasjonsanalyse viste at det fantes en svak positiv effekt mellom deltageres ASI-resultat og stereotpegjennomsnitt. Resultatet var ikke signifikant og resulterer ikke i støtte til H_3 . Resultatet er ikke i samsvar med forskning gjennomført av Rudman & Kilianski (2000) som fant en sammenheng mellom kjønnsstereotypiske holdninger knyttet til autoritet og fordommer mot kvinnelige autoriteter.

Som lagt frem i anvendt teori baserer H_3 seg på antagelsen om at finnes det en sammenheng mellom stereotypiske og sexistiske holdninger, da sexisme oppstår som er resultat av fordommer knyttet til kjønnsstereotyper. Analysen indikerer at stereotypiske og sexistiske holdninger kan besitte overlappende trekk, men kan til tross for dette ikke

predikere hverandre. Med utgangspunkt i teori lagt frem kan det argumenteres at den ikke-signifikante sammenhengen ikke nødvendigvis utelukker at sexisme er et resultat av kjønnsstereotyper. Resultatene kan derimot indikere at det finnes en distinksjon mellom menneskers kunnskap om kulturelle stereotyper og deres aksept og støtte overfor stereotypene. En persons sexistiske holdninger er meninger individet godkjenner og anser som sant, og holdningene må derfor ikke opptre i tråd med kunnskap om gruppen. Stereotyper er i større grad en mental snarvei som automatisk benyttes i møte med relevant stimuli. Teori lagt frem kan argumentere for at funnet i studien kan tilskrives at stereotyper opererer som automatisk aktiverte komponenter mens personlige holdninger derimot krever bevisst oppmerksomhet for å aktiveres.

Diskusjon av respons og responstid analysen indikerer at deltagerne responderer i tråd med den sosialt ønskede responsen fremfor implisitte holdninger. Ved å ta utgangspunkt i at deltagerne brukte denne responsmetoden gjennom hele undersøkelsen kan en argumentere for at samfunnets generelt negative syn på sexisme kan ha medført lavere rangeringer av enighet til påstandene presentert i ASI. Med utgangspunkt i denne argumentasjonen vil resultatene av korrelasjonen bære et preg av sosial ønskelighetsbias.

En forklaring for hvorfor analysen ikke viser en signifikant sammenheng mellom sexistiske og stereotypiske holdninger kan tilskrives en effekt mellom utvalget og ASI spørreskjemaet. Kvinner har historisk vært sterkt undertrykket, og til tross for samfunnet progresjon mot likestilling blir ikke kvinner møtt med samme standard som menn (SSB). Med utgangspunkt i selv-stereotypering og sosial rolleteori kan en legge frem at kvinner vil regne andre kvinner som sin inn-gruppe og på grunnlag av dette tilskrive dem fordelaktige trekk og empati. Majoriteten av utvalget benyttet i spørreundersøkelsen var kvinner og besvarelsen av ASI spørreskjema kan dermed ha båret preg av kvinners behov for å beskytte sin egen inngruppe. En mulig løsning for denne metodologiske implikasjonen kan være å benytte et mer balansert utvalg eller konsekvent benytte kvinner som målgruppe.

Uforventet funn

Resultatene fra interaksjonen funnet i respons-analysen viser at det finnes en signifikant forskjell mellom inkongruente paringer. Deltagerne responderer signifikant mer positivt til feminine navn og familiære roller paret med maskuline yrker, fremfor maskuline navn og familiære roller paret med feminine yrker. Dette indikerer at deltagerne mener kvinner kan besitte flere av de mannlige kjønnsstereotypiske yrkene presentert, enn menn kan besitte de feminine kjønnsstereotypiske yrkene presentert. Interaksjonen antyder at det

foreligger et feminint-bias i datasettet. Funnene fra analysen gir støtte til funn fra tidligere forskning på stereotypiske holdninger knyttet yrker (Kim et al., 2020) som fant et feminint bias for semi-kjønnede og ikke-kjønnede språk.

Funnet kan forsås som en historisk konsekvens av et mannsdominert arbeidsliv. Før i tiden fantes det et klart skille mellom yrker menn og kvinner kunne disponere. Gjennom fokuset likestillingsdebatten har brakt frem kan det feminine biaset ses på som et resultat av kvinners mulighet til å gå inn i flere mannsdominerte yrker, men et manglende fokus på å få menn inn i feminint dominerende yrker. På denne måten kan samfunnet enklere se for seg kvinner i tidligere mannsdominerte yrker lettere enn menn i kvinnelige dominerte yrker.

Metodologiske implikasjoner

Basert på valget om å gjennomføre eksperimentet utenfor kontrollerte omstendigheter fremtrer troverdigheten av den demografiske informasjonen som et uunngåelig problem. Eksperimentets natur medfører en antakelse om at all demografiske informasjon, i form av alder, kjønn, morsmål og studentstatus, ble besvart sannferdig av samtlige deltagere. I samsvar med Reips (2000, 2002) kan en aldri være fullstendig klar over om informasjon hentet gjennom internett-baserte undersøkelser er autentisk.

I tillegg til dette medfører beslutningen om å gjennomføre forskningen utenfor laboratorium flere generelle konsekvenser. Som et resultat av vurderingen kan ikke eksperimentet kontrollere for ytre variabler i form av hardware og software, og deres eventuelle påvirkninger for deltagers resultat. Eksperimentet kan i tillegg ikke kontrollere for eventuell ytre stimuli deltager kan ha opplevd under eksperimentet. Denne ukontrollerte variabelen kan ha skapt ulike betingelser for deltagerne som kan ha påvirket hvordan deres respons kommer til uttrykk. På den andre siden vil muligheten for deltageren å gjennomføre eksperimentet i kjente omgivelser øke studiens økologiske validitet, da kjente omgivelser fører til redusert kognitiv kapasitet (Schmuckler, 200, s. 420-42).

I samsvar med Wright (2005) eksisterer det også flere fordelaktige aspekter av internett-basert forskning. Internett-baserte spørreundersøkelser er blant annet er godt medium for å nå målgruppen til tross for geografisk distanse. I tillegg til dette er metoden spesielt tids og økonomisk sparende for forskningen. Dersom spørreundersøkelser blir gjennomført i person kan deltageren bære preg av sosial tilbøyelighets-bias (Eng., Social desirability). Biaset refererer til tendensen deltageren har til å gi sosialt ønskelig respons fremfor å respondere basert på deres egne følelser (Grimm, 2010). Biaset øker i andres nærvær og internett-basert forskning kan derfor være en løsning for å dempe effekten av biaset.

Fremtidig retning for videre forskning

Med utgangspunkt i resultatene og deres metodologiske begrensninger ville fremtidig forskning sett flere endringer fra studien gjennomført. Resultatene fra H_1 indikerer at det ikke foreligger en sammenheng mellom respons og responstid for kongruente paringer. En mulig forklaring blir tilskrevet lengden av eksperimentet og dens kognitive belastning. Videre forskning vil derfor kreve utviklingen av et design som gjennomfører en god kartlegging av respons og responstid på et kort tidsrom. En mulig løsning ville vært å gjennomføre flere tester fremfor en sammenhengende.

Resultatene fra analysene benyttet for å undersøke H_2 indikerer at det ikke foreligger et mannlige bias, med en mulig forklaring tilskrevet en generasjonseffekt og skeivfordeling i utvalget. For å undersøke styrken av disse effektene vil videre forskning benytte et større utvalg med en balansert kjønnsfordeling. På denne måten ville studien kunne gjøre en mer omfattende undersøkelse av inn-gruppe og selvkategoriseringseffekten beskrevet i diskusjon. Et utvalg bestående av flere generasjoner ville vært nødvendig for å undersøke om den kjønnsnøytraliserende språkreformen har ulike generasjonseffekter. Å tilføye en yngre og en eldre gruppe ville vært fordelaktig for full analyse av grammatiske effekters innflytelse på resultatene.

Med utgangspunkt i H_3 vil det være fordelaktig å teste et større utvalg da effekten mellom sexistiske og stereotypiske holdninger kan være mer synlig på populasjonsnivå fremfor individnivå (Field, 2018, s. 87). For å undersøke om mangel på korrelasjon skyldes sosial ønskelighet kunne det vært interessant å utforske om det differensierer ved potensielle korrelasjoner mellom eksplisitte stereotypiske holdninger og fiendtlig sexisme, da begge besvarelsene kan anses å bli påvirket av sosial ønskelighets-bias. Dersom utvalget består av kun jenter ville det vært interessant i videre forskning å inkludere ambivalens mot menn spørreskjema (AMI) for å i større grad undersøke sammenhengen mellom stereotypiske holdninger og sexisme rettet mot menn i det moderne samfunn. Sammenlagt skaper analysene som ikke viste støtte til hypotesene mange muligheter for fremtidig forskning.

Konklusjon

Ved å ta for seg studiets helhetlige funn kan oppgaven indikere at det foreligger konsensus for menneskers persiperte kategorisering av yrkesstereotyper. I tråd med tidligere forskning viser funnene samsvar rundt eksplisitte stereotypiske holdninger, men viker fra tidligere forskning for implisitte stereotypiske holdninger. Utvalget viser ikke et maskulint bias, noe som kan indikere at grammatikk ikke lenger har en markant påvirkning for de yngre

norske generasjonene. Korrelasjonsanalysen viser ikke en sammenheng mellom sexistiske og stereotypiske holdninger, til tross for at holdningene kan ha overlappende tendenser. Funnet kan indikere at stereotypiske og sexistiske holdninger er to kognitivt distinkte strukturer som trekker fra hverandre, men som ikke kan predikere hverandre. I sin helhet har forskningen vært bidragsytende i relasjon til dypere innsikt for stereotypers påvirkning hos et individ, i tillegg til å legge frem interessante funn rundt implisitte stereotypiske holdninger og feminint bias som skaper engasjement rundt videre forskning.

Referanser

- Abele, A. E. (2003). The dynamics of masculine-agentic and feminine-communal traits: findings from a prospective study. *Journal of personality and social psychology*, 85(4), 768. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.4.768>
- Albee, G. W. (1981). The prevention of sexism. *Professional Psychology*, 12(1), 20–28. <https://doi.org/10.1037/0735-7028.12.1.20>
- Alesina, A., P. Giuliano, and N. Nunn (2013): “On the Origins of Gender Roles: Women and the Plough,” *Quarterly Journal of Economics*, 128(2), 469–530. <https://doi.org/10.1093/qje/qjt005>
- Allport, G. W., Clark, K., & Pettigrew, T. (1954). *The nature of prejudice*. Addison Wesley Publishing Company.
- American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the American Psychological Association: the official guide to APA style* (7. utg.). American Psychological Association
- Ashmore, R. D., & Del Boca, F. K. (1979). Sex stereotypes and implicit personality theory: Toward a cognitive—Social psychological conceptualization. *Sex roles*, 5(2), 219-248. <https://doi.org/10.1007/BF00287932>
- Banaji, M. R., & Hardin, C. D. (1996). Automatic stereotyping. *Psychological science*, 7(3), 136-141. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1996.tb00346.x>
- Bendixen, M., & Kennair, L. E. O. (2017). When less is more: Psychometric properties of Norwegian short-forms of the Ambivalent Sexism Scales (ASI and AMI) and the Illinois Rape Myth Acceptance (IRMA) Scale. *Scandinavian journal of psychology*, 58(6), 541-550. <https://doi.org/10.1111/sjop.12392>
- Brewer, M. B. (1979). In-group bias in the minimal intergroup situation: A cognitive-motivational analysis. *Psychological Bulletin*, 86(2), 307–324. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.86.2.307>
- Burgess, D., & Borgida, E. (1999). Who women are, who women should be: Descriptive and prescriptive gender stereotyping in sex discrimination. *Psychology, public policy, and law*, 5(3), 665. <https://doi:10.1037/1076-8971.5.3.665>
- Devine, P. G. (1989). Stereotypes and prejudice: Their automatic and controlled components. *Journal of personality and social psychology*, 56(1), 5. <https://doi:10.1037/0022-3514.56.1.5>

- Eagly, A. H. (1987). *Sex differences in social behavior: A social-role interpretation*. Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Eagly, A. H., & Mladinic, A. (1994). Are people prejudiced against women? Some answers from research on attitudes, gender stereotypes, and judgments of competence. *European review of social psychology*, 5(1), 1-35.
<https://doi.org/10.1080/14792779543000002>
- Field, A. (2018). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (5. Utg.). Sage.
- Gabriel, U., & Gygax, P. (2008). Can societal language amendments change gender representation? The case of Norway. *Scandinavian Journal of Psychology*, 49(5), 451-457. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9450.2008.00650.x>
- Gilovich, T., Keltner, D., Chen, S. & Nisbett, R. (2018). *Social Psychology* (5. utgave). W.W Northon & Company.
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The Ambivalent Sexism Inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 70(3), 491-512. <https://doi:10.1037/0022-3514.70.3.491>
- Glick, P., & Fiske, S. T. (2001). An ambivalent alliance: Hostile and benevolent sexism as complementary justifications for gender inequality. *American Psychologist*, 56(2), 109-118. <http://dx.doi.org/10.1037/0003-066X.56.2.109>
- Glick, P., Wilk, K., & Perreault, M. (1995). Images of occupations: Components of gender and status in occupational stereotypes. *Sex roles*, 32(9), 565-582.
<https://doi.org/10.1007/BF01544212>
- Greenwald, A. G., McGhee, D. E., & Schwartz, J. L. (1998). Measuring individual differences in implicit cognition: the implicit association test. *Journal of personality and social psychology*, 74(6), 1464-1480. <https://doi:10.1037/0022-3514.74.6.1464>
- Grimm, P. (2010). Social desirability bias. *Wiley international encyclopedia of marketing*.
<https://doi.org/10.1002/9781444316568.wiem02057>
- Harrison, S. D., Welch, G. F., & Adler, A. (Eds.). (2012). *Perspectives on males and singing* (Vol. 10). Springer Science & Business Media.
- Hoffman, C., & Hurst, N. (1990). Gender stereotypes: Perception or rationalization?. *Journal of personality and social psychology*, 58(2), 197. <https://doi:10.1037/0022-3514.58.2.197>
- James, I. A., Southam, L., & Blackburn, I. M. (2004). Schemas revisited. *Clinical Psychology & Psychotherapy: An International Journal of Theory & Practice*, 11(6), 369-377.
<https://doi.org/10.1002/cpp.423>

- Jost, J. T., & Kay, A. C. (2005). Exposure to Benevolent Sexism and Complementary Gender Stereotypes: Consequences for Specific and Diffuse Forms of System Justification. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88(3), 498-509.
<http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.88.3.498>
- Kim, J. D. (2020). Connections between grammatical gender and occupational gender stereotypes. [Doktorgradsavhandling, Norges Teknisk-naturvitenskaplige universitet]. NTNU Open. <https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/handle/11250/2650668>
- Kuethe, J. L. (1962). Social schemas. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 64(1), 31. <https://doi.org/10.1037/h0040529>
- Lavrakas, P. J. (2008). *Encyclopedia of survey research methods* (Vols. 1-0). Thousand Oaks, CA: Sage Publication.
- Locksley, A., Hepburn, C., & Ortiz, V. (1982). Social stereotypes and judgments of individuals: An instance of the base-rate fallacy. *Journal of experimental social psychology*, 18(1), 23-42. [https://doi.org/10.1016/0022-1031\(82\)90079-8](https://doi.org/10.1016/0022-1031(82)90079-8)
- Misersky, J., Gygax, P. M., Canal, P., Gabriel, U., Garnham, A., Braun, F., ... & Sczesny, S. (2014). Norms on the gender perception of role nouns in Czech, English, French, German, Italian, Norwegian, and Slovak. *Behavior research methods*, 46(3), 841-871. <https://doi.org/10.3758/s13428-013-0409-z>
- Morrison, R. L., & Bellack, A. S. (1981). The role of social perception in social skill. *Behavior therapy*, 12(1), 69-79. [https://doi.org/10.1016/S0005-7894\(81\)80107-4](https://doi.org/10.1016/S0005-7894(81)80107-4)
- NESH. *Forskningsetisk retningslinjer for samfunnsvitenskap og humaniora* (2021). Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora. 5. utgave. Hentet fra https://www.forskningsetikk.no/globalassets/dokumenter/4-publikasjoner-som-pdf/forskningsetiske-retningslinjer-for-samfunnsvitenskap-og-humaniora.pdf?fbclid=IwAR39FoWuvO9But72UCzbyyIzC7mlimgca5iel_9Ur2-hkC5K1HHGniyBW40
- Prentice, D. A., & Carranza, E. (2002). What women and men should be, shouldn't be, are allowed to be, and don't have to be: The contents of prescriptive gender stereotypes. *Psychology of women quarterly*, 26(4), 269-281. <https://doi.org/10.1111/1471-6402.t01-1-00066>
- Reips, U. D. (2000). The Web experiment method: Advantages, disadvantages, and solutions. *Psychological experiments on the Internet* (pp. 89-117). Academic Press. <https://doi.org/10.1016/B978-012099980-4/50005-8>

- Reips, U. D. (2002). Standards for Internet-based experimenting. *Experimental psychology*, 49(4), 243. <https://doi:10.1026//1618-3169.49.4.243>
- Ross, L., Greene, D., & House, P. (1977). The “false consensus effect”: An egocentric bias in social perception and attribution processes. *Journal of experimental social psychology*, 13(3), 279-301. [https://doi.org/10.1016/0022-1031\(77\)90049-X](https://doi.org/10.1016/0022-1031(77)90049-X)
- Rudman, L. A. (1998). Self-promotion as a risk factor for women: The costs and benefits of counterstereotypical impression management. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74(3), 629–645. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.3.629>
- Rudman, L. A., & Kilianski, S. E. (2000). Implicit and explicit attitudes towards female authority. *Personality and social psychology bulletin*, 26(11), 1315-132. <https://doi.org/10.1177%2F0146167200263001>
- Rutter, L. A., Vahia, I. V., Forester, B. P., Ressler, K. J., & Germine, L. (2020). Heterogeneous indicators of cognitive performance and performance variability across the lifespan. *Frontiers in aging neuroscience*, 12, 62. <https://doi.org/10.3389/fnagi.2020.00062>
- Schmuckler, M. A. (2001). What is ecological validity? A dimensional analysis. *Infancy*, 2(4), 419-436. https://doi.org/10.1207/S15327078IN0204_02
- Sinclair, S., Hardin, C. D., & Lowery, B. S. (2006). Self-stereotyping in the context of multiple social identities. *Journal of Personality and Social Psychology*, 90(4), 529-542. <https://doi:10.1037/0022-3514.90.4.529>
- Siyanova-Chanturia, A., Warren, P., Pesciarelli, F., & Cacciari, C. (2015). Gender stereotypes across the ages: On-line processing in school-age children, young and older adults. *Frontiers in Psychology*, 6: 1388. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01388>
- Stoet, G. (2010). PsyToolkit - A software package for programming psychological experiments using Linux. *Behavior Research Methods*, 42(4), 1096-1104.
- Stoet, G. (2017). PsyToolkit: A novel web-based method for running online questionnaires and reaction-time experiments. *Teaching of Psychology*, 44(1), 24-31.
- SSB. Fakta om likestilling. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra: <https://www.ssb.no/befolkning/faktaside/likestilling>
- Wayne, J. H., & Cordeiro, B. L. (2003). Who is a good organizational citizen? Social perception of male and female employees who use family leave. *Sex roles*, 49(5), 233-246. <https://doi.org/10.1023/A:1024600323316>

Wright, K. B. (2005). Researching Internet-based populations: Advantages and disadvantages of online survey research, online questionnaire authoring software packages, and web survey services. *Journal of computer-mediated communication*, 10(3), JCMC1034.

<https://doi.org/10.1111/j.1083-6101.2005.tb00259.x>

Øttl, A., (Unpub.) Perceived gender stereotypicality of Norwegian first name

Appendix A

Tabell A1

Norsk oversettelse av Ambivalent sexism inventory kort versjon

	0	1	2	3	4	5
Fiendtlig						
ASI 3: Kvinner prøver å oppnå makt ved å få kontroll over menn.						
ASI 6: Kvinner overdriver jobbrelevante problemer.						
ASI 7: I det øyeblikket en kvinne får en mann til å forplikte seg, prøver hun vanligvis å holde ham i stramme tøyer.						
ASI 8: Når kvinner taper mot menn i en rettferdig konkurranse påstår de å ha blitt diskriminert.						
ASI 9: Mange kvinner får et kick av å erte menn ved å opptre forførende, for deretter å avvise mannlige tilnærmelser						
ASI 12: Feminister stiller urimelige krav til menn.						
Velvillig						
ASI 1: Mange kvinner bærer et preg av renhet som få menn har						
ASI 2: Kvinner burde vernes om og beskyttes av menn.						
ASI 4: Alle menn bør ha en kvinne de forguder eller beundrer						
ASI 5: Menn er ufullstendige uten kvinner.						
ASI 10: Kvinner synes å ha en bedre forståelse for moral enn menn.						
ASI 11: 11Menn bør være villige til å ofre seg selv for å kunne forsørge kvinnen i sitt liv.						

Tabell A2

Rangering av navns stereotypikalitet

Gruppe	Kvinnelige navn	Rangering	Mannlige navn	Rangering	Gruppegjennomsnitt
A	Nina	18	Espen	19	
	Anette	51	Mats	50	
	Mari	60	Knut	61	
	Gjennomsnitt	43	Gjennomsnitt	43,33	43,17
B	Sandra	28	Geir	29	
	Ida	44	Robert	43	
	Camilla	55	Jonas	56	
	Gjennomsnitt	43,22	Gjennomsnitt	42,67	42,5
Totalt gjennomsnitt					42,83

Notat. Rangering er basert på kjønnsstereotypikalitet

Tabell A3*Kjønnsbestemte sosiale roller*

Maskuline roller	Feminine roller
Konger	Dronninger
Herrer	Damer
Brudgommer	Bruder
Grever	Grevinner
Keisere	Keiserinner
Hertuger	Hertuginner
Prinser	Prinsesser
Menn	Kvinner
Gutter	Jenter
Paver	Gudinner
Kardinaler	Hekser
Munker	Nonner
Trollmenn	Sangerinner
Supermenn	Vertinner
Enkemann	Venninner
Ungkarer	Koner
Odelsgutter	Skuespillerinner
Kompiser	Brudepiker

Tabell A4*Stereotypikalitet av yrker*

Antall	Feminin	Gjennomsnitt	Kjønnsnøytral	Gjennomsnitt	Maskulin	Gjennomsnitt
1	Manikyrister	0.88	Fotografer	0.51	Guvernører	0.23
2	Kosmetiskere	0.85	Akrobater	0.53	Søppeltømmere	0.17
3	Prostituerte	0.83	Meteorologer	0.55	Taktekkere	0.17
4	Bryllups planleggere	0.85	Arkivarer	0.57	Brytere	0.2
5	Fødselshjelpere	0.8	Fiolinister	0.59	Skogforvaltere	0.22
6	Eksotiske dansere	0.83	Fysioterapeuter	0.6	Fyrvoktere	0.24
7	Strippere	0.81	Fagforenings medlemmer	0.51	Soldater	0.15
8	Barnepassere	0.78	Kunstnere	0.53	Kranførere	0.15
9	Sekretærer	0.75	Biologer	0.46	Astronauter	0.2
10	Synske	0.76	Idrettsutøvere	0.42	Trommeslagere	0.21
11	Frisører	0.79	Oseanografer	0.45	Datateknikere	0.23
12	Groupier	0.77	Miljøaktivister	0.6	Fabrikkbestyrere	0.25

Notat. Verdier er oppgitt i en skala fra 0-1 hvor 0 er maskulint og 1 er feminint

Appendix B

Tabell B1

Utrekning av gjennomsnitt for stereotypiske holdninger

Deltager#	Yrke	Kongruent Elementkjønn	Inkongruent Elementkjønn	Differanse	Gjennomsnitt stereotypisk holdning
2	Feminin	0,912	0,823	0,089	0,0455
	Maskulin	0,931	0,929	0,002	
3	Feminin	1	0,971	0,029	0,0215
	Maskulin	1	0,986	0,014	
4	Feminin	1	0,972	0,028	0,014
	Maskulin	1	1	0	
5	Feminin	0,902	0,597	0,305	0,1805
	Maskulin	0,986	0,93	0,056	
6	Feminin	1	1,001	-0,001	-0,0005
	Maskulin	1	1	0	
7	Feminin	1	1	0	-0,007
	Maskulin	0,972	0,986	-0,014	
8	Feminin	1	0,986	0,014	0
	Maskulin	0,986	1	-0,014	
9	Feminin	1	1	0	0
	Maskulin	1	1	0	
10	Feminin	0,986	1	-0,014	-0,0075
	Maskulin	1	1,001	-0,001	
12	Feminin	1	0,402	0,598	0,389
	Maskulin	0,972	0,792	0,18	
15	Feminin	1	0,986	0,014	0,0415
	Maskulin	1	0,931	0,069	
17	Feminin	0,999	0,972	0,027	0,0065
	Maskulin	0,986	1	-0,014	
18	Feminin	0,899	0,563	0,336	0,3555
	Maskulin	1	0,625	0,375	
23	Feminin	1	0,846	0,154	0,1115
	Maskulin	1	0,931	0,069	
28	Feminin	0,903	0,389	0,514	0,5595
	Maskulin	0,958	0,353	0,605	
30	Feminin	1	0,931	0,069	0,0555
	Maskulin	1	0,958	0,042	
32	Feminin	0,93	0,958	-0,028	-0,0005
	Maskulin	0,986	0,959	0,027	
34	Feminin	1	1	0	0,021
	Maskulin	1	0,958	0,042	
35	Feminin	0,987	0,93	0,057	0,0285
	Maskulin	1	1	0	
36	Feminin	0,986	1	-0,014	-0,007
	Maskulin	1	1	0	

Deltager#	Yrke	Kongruent Elementkjønn	Inkongruent Elementkjønn	Differanse	Gjennomsnitt stereotypisk holdning
37	Feminin	1	0,916	0,084	0,0485
	Maskulin	0,972	0,959	0,013	
38	Feminin	0,959	0,959	0	0,014
	Maskulin	1	0,972	0,028	
41	Feminin	1	0,958	0,042	0,021
	Maskulin	1	1	0	
42	Feminin	0,929	0,732	0,197	0,119
	Maskulin	1	0,959	0,041	
43	Feminin	1	0,985	0,015	0,022
	Maskulin	0,999	0,97	0,029	

Tabell B2

Utregning av ambivalente sexistiske holdninger hentet fra ASI

Deltager	ASI:1	ASI:2	ASI:3	ASI:4	ASI:5	ASI:6	ASI:7	ASI:8	ASI:9	ASI:10	ASI:11	ASI:12	ASI score
2	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0.25
3	5	3	3	5	1	3	5	2	4	4	3	3	2.42
4	2	1	1	2	1	1	1	2	4	5	1	1	0.83
5	5	3	2	4	5	3	3	2	4	4	2	3	2.33
6	1	1	3	4	2	1	2	4	3	3	1	3	1.33
7	3	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	0.33
8	4	4	2	1	2	2	2	2	3	4	1	4	1.58
9	4	3	4	2	4	4	4	3	4	4	2	4	2.5
10	4	2	2	1	1	3	2	3	3	4	3	3	1.58
12	4	4	1	4	3	2	3	1	1	4	3	1	0.75
15	4	1	5	5	2	4	4	3	4	4	3	5	2.67
17	2	2	1	2	3	2	2	2	3	4	1	2	1.17
18	1	2	3	2	2	3	1	3	4	4	2	4	1.58
23	4	1	2	1	1	1	2	1	4	4	1	1	0.92
28	4	2	2	4	5	2	2	2	3	5	5	3	2.25
30	4	2	2	2	4	2	2	2	4	5	3	3	1.92
32	3	2	2	1	1	2	2	1	2	3	3	3	1.08
34	5	4	5	2	5	3	2	3	5	4	3	3	2.67
35	5	1	1	3	1	2	1	1	4	5	6	1	1.58
36	2	1	1	1	4	1	2	2	3	4	3	2	1.17
37	3	2	1	1	1	3	2	1	2	3	1	2	0.83
38	4	2	1	1	1	1	1	1	4	6	1	1	1
41	1	1	1	4	4	1	1	1	1	4	2	1	0.83
42	5	5	2	2	3	5	5	2	2	5	3	5	2.67
43	4	1	3	2	1	1	1	2	1	4	2	1	0.92

Notat. ASI score er rundet av til to desimaler